

150 | BÜYÜLÜ FENER | GENÇLİK | 17

GENÇLER İÇİN NUTUK

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

tamadres.com

Gençler İçin Nutuk

© 2018, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Sevinç Sanem Erzurumlu

Editör Hasan Aksakal

Redaksiyon Özgür Batur

Kapak Tasarımı Elif Çepikkurt

Sayfa Tasarımı Mürüvet Durna

ISBN 978-975-252-249-7

1. Basım: Mayıs 2018

tamadres.com

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftahavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul

Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29

Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 10905

Gençler İçin

NUTUK

Gazi m. Kemal

Gençler için Uyarlayan
Adnan ÖZYLÇİNER

tamadres.com

Mustafa Kemal Atatürk Nutuk'a başlarken

tamadres.com

Sevgili çocuklar,

Nutuk, Mustafa Kemal Atatürk'ün 15-20 Ekim 1927'de Cumhuriyet Halk Partisi'nin II. Kurultayı'nda günde 6 saat olmak üzere toplam 36 saat 31 dakika içinde –6 gün– sürekli okuduğu büyük bir eserdir.

Nutuk, Atatürk'ün öteki söylev ve demeçleri yanında “*Büyük Nutuk*” olarak anılır. *Nutuk*'ta anlatılan olaylar, Atatürk'ün Samsun'a çıkışıyla başlar, 1927 yılında da sona erer.

Atatürk, *Nutuk*'ta, Milli Kurtuluş Savaşının hangi zor şartlarda ne gibi zorluklara göğüs gerilerek kazanılmaya çalışıldığını anlatmıştır. Ayrıca çağdaş bir millet devletinin kuruluşuyla devrimlerin önemine vurgu yaparak milli varlığın, ülke bağımsızlığının, yaratılan eserlerin gelecek nesillerce nasıl korunması gerektiği konusunda açıklamaları vardır.

Hasan Ali Yücel *Nutuk*'u “Çağdaş Türkiye”nin kuruluş tarihi” olarak görür. *Nutuk* yalnızca bizim değil, bağımsızlık savaşı veren tüm milletlerin örnek alacağı bir bağımsızlık bildirisi olarak görülmelidir.

İşte bu noktadan yola çıktım ve Atatürk'ün çağdaş Türkiye'nin kurtuluş ve kuruluş dönemini kapsamlı bir biçimde anlattığı *Nutuk*'tan sizin için –dilini yalınlaştırarak– ilgi çekici bölümler aldım. Zevkle okuyacağınızı umuyorum.

Nutuk'un son bölümünde Atatürk, büyük zorluklarla düşmandan kurtarılan yurdumuzu, ardından hızla gerçekleştirilen siyasal, toplumsal ve kültürel devrimleri gençliğe emanet etmiştir.

Bu konuda şöyle der:

“Saygıdeğer Efendiler, sizi günlerce oyalayan, uzun ve ayrıntılı açıklamalarım, sonunda geçmişe karışmış bir dönemin hikâyesidir. Bunda, milletim için ve gelecekteki çocuklarımız için dikkat ve uyanıklık sağlayabilecek bazı noktaları belirtebilmişsem kendimi mutlu sayacağım.

Efendiler, bu söylediklerimle, milli yaşamı sona ermiş sayılan büyük bir milletin bağımsızlığını nasıl kazandığını, bilim ve teknolojinin en son verilerine dayanan, milli ve çağdaş bir devleti nasıl kurduğunu anlatmaya çalıştım.

Bugün ulaştığımız sonuç, yüzyıllardır çekilen milli felaketlerin yarattığı uyanışın ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanların bedelidir.

Bu sonucu, Türk gençliğine emanet ediyorum.”

Adnan ÖZYLÇİNER

Samsun'a Çıktığım Gün Genel Durum ve Görünüş

1919 yılı Mayısının 19. günü Samsun'a çıktım. Genel durum:

Osmanlı Devleti'nin içinde olduğu devletler Büyük Savaş'ta¹ yenilmiş, Osmanlı ordusu her tarafta yenilgiye uğramış, şartları ağır bir ateşkes antlaşması imzalanmış. Büyük Savaş'ın uzun yılları içinde, halk yorgun ve yoksul bir durumda. Halkı ve ülkeyi Büyük Savaş'a sokanlar, hayatlarını kurtarma kaygısıyla ülkeden kaçmışlar. Padişah ve Halife Vahdettin soysuzlaşmış, yalnız kendini ve tahtını koruyabileceğini düşündüğü alçakça önlemler araştırmakta. Damat Ferit Paşa'nın başkanlığındaki hükümet güçsüz, onursuz, korkak, yalnız padişahın emirlerine bağlı ve onunla birlikte kendilerini koruyabilecek herhangi bir duruma razı.

Ordunun elinden silahları ve cephanesi alınmış ve alınmakta...

İtilaf Devletleri² ateşkes antlaşmasına uymayı gerekli bulmuyor. Birer nedenle İtilaf donanmaları ve askerleri

-
- 1 I. Dünya Savaşı. 28 Temmuz 1914'te başlayan ve 11 Kasım 1918'de sona eren Avrupa merkezli küresel savaş. II. Dünya Savaşı'na dek Büyük Savaş olarak adlandırılmıştır.
 - 2 Anlaşma Devletleri. Britanya İmparatorluğu, Fransa ve Rusya'dan oluşan I. Dünya Savaşı bloku. Diğer taraf Almanya, Avusturya-Macaristan, İtalya ve sonradan Osmanlı Devleti'nin de katıldığı İttifak (Birlik) Devletleridir.

İstanbul'da. Adana Fransızlar; Urfa, Maraş, Antep İngilizler tarafından işgal edilmiş. Antalya ve Konya'da İtalyan askerî birlikleri, Merzifon ve Samsun'da İngiliz askerleri bulunuyor. Her tarafta yabancı subay ve memurlarla görevlendirdikleri adamları etkin durumda. Sonuç; konuşmamıza başlangıç olarak aldığımız tarihten dört gün önce, 15 Mayıs 1919'da, İtilaf Devletlerinin uygun bulmasıyla Yunan ordusu da İzmir'e çıkartılıyor.

Azınlıklar Örgütleniyor

Bundan başka, ülkenin her tarafında Hristiyan azınlıklar gizli veya açıktan açığa kendi özel istek ve amaçlarını gerçekleştirmeye, devleti bir an önce çökertmeye çalışıyorlar.

Sonradan elde edilen güvenilir bilgi ve belgelerle iyice anlaşılmuştur ki, İstanbul Rum Patrikhanesi'nde kurulan Mavri Mira Heyeti³ illerde çeteler kurmak ve idare etmek, gösteri toplantıları ve propagandalar yaptırmakla uğraşiyor. Yunan Kızılhaç'ı ve Resmî Göçmenler Komisyonu, Mavri Mira Heyeti'nin çalışmalarına yardım ediyor. Mavri Mira Heyeti'nce yönetilen Rum okullarının izci birlikleri, yirmi yaşından büyük gençleri de alarak her yerde örgütleniyor.

Ermeni Patriği Zazen Efendi de, Mavri Mira Heyeti'yle işbirliği içinde. Ermeni hazırlığı da, tıpkı Rum hazırlığı gibi ilerliyor.

3 İstanbul Rum Patrikhanesi'nde Yunan hükümetinden para yardımı alarak onlar için çalışan gizli teşkilat. Kelime anlamı "Kara Kader Topuluğu"dur.

Trabzon, Samsun ve bütün Karadeniz kıyılarında kurulmuş ve İstanbul'daki merkeze bağlı bulunan Pontus Rum Cemiyeti⁴ hiçbir engelle karşılaşmadan kolaylıkla ve başarıyla çalışıyor.

Bunlara Karşı Düşünülen Kurtuluş Çareleri

Durumun dehşet ve zorluğu karşısında, her yerde, her bölgede birtakım kişiler tarafından kurtuluş çareleri düşünölmeye başlanmıştı. Bu düşünönceyle yapılan girişimler birtakım kuruluşları doğurdu. Örneğın Edirne ve çevresinde Trakya-Paşaeli⁵ adıyla bir cemiyet vardı. Doğuda Erzurum'da ve Elazığ'da genel merkezi İstanbul'da olan Vilâyat-ı Şarkîye Müdafaa-i Hukuk-ı Millîye Cemiyeti⁶ kurulmuştu. Trabzon'da Muhafaza-i Hukuk⁷ adında bir cemiyet, İstanbul'da da Trabzon ve Havalisi Adem-i Merkeziyet Cemiyeti⁸ vardı. Bu cemiyet merkezinin gönderdiği temsilcilerle Of ve Rize'de de şubeler açılmıştı.

İzmir'in işgal edileceğı konusunda Mayıs'ın 13'den beri açık belirtiler gören İzmir'deki genç vatanseverler, ayın 14/15. gecesi bu acıklı durumla ilgili görüşmeler yapmışlar; bir oldubittiye geldiğine şüphe kalmayan Yunan işgalinin topraklarımıza el konmakla sonuçlanma-

4 Rum Pontus Cumhuriyeti kurmak için Karadeniz bölgesinde faaliyet göstermiş bir teşkilat.

5 Edirne'de kurulan, ülkenin batısını korumayı hedefleyen Türk milli hareketi yanlısı dernek.

6 Doğı İlleri Milli Hakları Savunma Cemiyeti. Yine Türk milli hareketi yanlısı bir dernek.

7 İsmi "Hakları Koruma" anlamına gelen Türk milli hareketi yanlısı dernek.

8 Trabzon ve Çevresini Bağımsızlaştırma Derneğı.

sına engel olma kararında birleşerek Redd-i İlhak⁹ ilkesini ortaya atmışlardır. Aynı gece, bu ilkenin yaygınlaştırılmasını sağlamak için İzmir’de Yahudi Maşatlığı’na¹⁰ toplanan halk tarafından bir miting yapılmışsa da, ertesi sabah Yunan askerlerinin rıhtımda görülmesiyle, bu eylemden beklenen ölçüde sonuç alınamamıştır.

Genel Durumun Dar Bir Çerçeve İçinden Görünüşü

Bu açıklamalardan sonra genel durumu daha dar bir çerçeve içine alarak hızlı ve kısaca hep birlikte gözden geçirelim:

Düşman devletler, Osmanlı’nın devlet ve topraklarına karşı maddi ve manevi saldırıya geçmişler, onu yok etmeye ve paylaşmaya karar vermişler. Padişah ve halife, hayatını ve rahatını kurtarabilecek yollardan başka bir şey düşünmüyor. Hükümeti de aynı durumda. Farkında olmadığı halde, başsız kalan millet, karanlıklar ve belirsizlikler içinde olup bitecekleri beklemekte. Felaketin dehşet ve ağırlığını kavramaya başlayanlar, buldukları çevreye ve hissedebildikleri etkilere göre kendilerince kurtuluş yolu saydıkları önlemlere başvurmakta... Ordu, adı var kendi yok durumda. Komutanlar ve subaylar, Büyük Savaş’ın bunca çile ve güçlükleriyle yorgun, vatanın parçalanmış olduğunu görmeye yürekleri kan ağlıyor; gözleri önünde derinleşen karanlık felaket uçurumu kenarında kafaları, çare, kurtuluş için çaresi aramakla uğraşılıyor...

9 Kelime anlamı “el koymayı reddetme.” Aynı zamanda Büyük Savaş’ın ateşkesinde ülkenin bölünmesini kabul etmeyenlerin kurduğu bir dernek.

10 Yahudi Mezarlığı.

Burada çok önemli olan bir noktayı da belirtmeli ve açıklamalıyım. Millet ve ordu, padişah ve halifenin hainliğinden haberdar olmadığı gibi, o makama ve o makamda bulunana karşı yüzyılların kökleştirdiği dinsel ve geleneksel bağlarla boyun eğmekte. Millet ve ordu bir yandan kurtuluş yolu düşünürken, bir yandan da yüzyıllardır süregelen bu alışkanlıkla, kendinden önce, yüce halifelik ve sultanlık makamının kurtarılmasını ve dokunulmazlığını düşünüyor. Halifesiz ve padişahsız kurtuluşun anlamını kavrama yeteneğinde değil... Bu inanca aykırı bir düşünce ve görüş ileri süreceklerin vay haline! Derhal dinsiz, vatansız, hain ve istenmeyen kişi olur...